

Byfestens hørmende uskyldige pis

TISSETRANG. Urin lugter i gaderne, især til større arrangementer, men smarte urinaler og kommunikation kan gøre forskel, snart også for pigerne. Tag med Grønt Miljø til Distortion

Af Lars Thorsen

Med normal urinproduktion tisser man 1½ til 2 liter om dagen. Drikker man fadøl, bliver det meget mere, og er man i samme byrum i timevis, må vandet lades. I byrummet. Og er der stort besøg, bliver byrummets tissekapacitet sat på en hård prøve.

Dette scenario er virkelighed for alle festivaler og byfester. F.eks. for gadefesten Distortion i København med over 100.000 tissende deltagere. 'Tis er vores værste fjende', lød det fra Distortions talsmand til Ekstra Bladet inden afviklingen i 2013. Lige fra starten i 2004 var tisseri arrangementets store akilleshæl. Men det er blevet bedre, understreger Distortions presseansvarlige Mathilde Friese: „Der er generelt mere styr på oprydningen, og Københavns Center for Renhold spuler jo gaderne. Der er også kommet flere toiletter til som har ligget på samme antal i år og sidste år,“ forklarer hun.

Ingen urineringskader

Stanken er hovedproblemet, men med en effektiv og hurtig spuling er problemet normalt begrænset til et døgn. Da meget tisseri foregår op ad bevoksning kunne man også

frygte at den tager skade fordi blade og græs svides og planterne overgødes. Men det er heller ikke det store problem.

„Vi har aldrig noteret nogen urineringskader,“ understreger parkforvalter i Københavns Kommune Henriette Lund Vonsbæk. „Jeg har Fælledparken, indre Nørrebro og Indre Østerbro og hverken i forbindelse med 1. maj, Distortion eller andre arrangementer har vi oplevet svidninger eller lignende. Det ser vi dog med hundeluftning, men det er primært saltningen og folk der tramper igennem beplantningerne som skader.“

Tisseriet i gaden er altså kun et forbigående problem med lugt og velvære. Men det kan også være galt nok.

Smarte urinalsøjler

Det er Dansk Toiletudlejning A/S som har leveret toiletter til Distortion i 2014 og 2015. „Vi stillede med 55 urinalsøjler som er en slags lodret pissoir der hver især kan håndtere fire tissegæster samtidig. Derudover har vi haft omkring 160 almindelige toiletter derude,“ forklarer direktør Casper H. Frederiksen.

Tidligere var urinalsøjlerne forsynet med en tank som skulle tømmes, men de seneste to år har Dansk Toilet Udlej-

ning i stedet skruet bundprop- pen ud af tanken og monteret en slange som derefter bliver ført direkte i kloakken. Det sparer en masse tid og kræfter og dermed også en masse penge. Løsningen dur dog langt fra alle steder da de fleste koncerter og større arrangementer foregår på marker og lignende uden kloakfløb hver 20. løbende meter, og så må man anvende pissoirer med tanke i stedet.

Grønt Miljø tisser med

Hvad sker der med festende menneskers ophold i byrummet når alkoholholden først går i blodet? Det tog Grønt Miljø til Distortion for at finde ud af i følgeskab med to meget tisse- trængende herrer.

Og dommen er klar: Trods de mange toiletter havnede de to fyre tit i en situation med uautoriserede vandladning. Det blev mere markant i takt med at aftenen skred frem og fadøllene gled ned. De kastede ét blik om sig, og var der ikke en officiel tisse- mulighed lige ved, eller var der bare en lille kø, gik de bare til nærmeste mur, hæk eller kælderskakt.

Trods de 380 officielle tisse- muligheder drev det derfor med urinstank under Distortion der stadig modtager bebo-

erklager over lugtgenerne. Al- ligevel skal de ikke regne med flere toiletter til næste Distortion i 2016.

„Vi er kede af at det er til gene for folk. Men det er næsten lige meget hvor mange toiletter vi sætter op, så vælger folk at tisse alle andre steder. Det eneste vi kan gøre, er at gøre godt rent bagefter,“ fortæller Mathilde Friese.

Heller ikke Dansk Toilet Udlejnings direktør mener at flere toiletter nødvendigvis er vejen frem. Hverken i forhold til lugt eller toiletkø. „Hvis man skal møblere byen med toiletter i et sådant omfang at folk ikke skal stå i kø for at tisse, så er der jo ikke plads til gæsterne,“ siger Casper H. Frederiksen.

Jeg skal fandme tisse

Der er kø, og der er køøøøø. Grønt Miljø's udsendte bemærkede igen og igen de lange, lange pigekøer til toiletterne, mens fyrene gik hen til de opstillede firemandspissoirer med minimal ventetid.

På andendagen af årets Distortion kunne man i Politiken læse klummen 'Distortion, jeg skal fandme (også) tisse' af studerende Kirsten Bjerregaard. „Jeg er træt af at se mænd gå forbi mig i den hurtigt forbigående kø til mande-

Inden vi går rigtigt i gang, skal Tissetester 1 lige tisse af.

Nu kan Tissetester 2 ikke holde sig mere. Bemærk tilkoblingen til kloak.

Tissetester 1 finder i tide et pissoir, men en tændt nabo forstyrrer.

Tissetester 2 skal lige have en hurtigt tissetår, og SÅ videre.

Puha, nu kunne Tissetester 1 og Tissetester 2 altså ikke holde sig længere. Heldigvis ser beplantningen ud til at kunne tåle mosten.

toiletet. Tisstrængende mænd kan gå ud, lyne ned, tisse i pissoiret og gå tilbage igen," skrev hun. „Når jeg er i byen og skal på toiletet, er det præcis dét jeg vil. Jeg vil tisse. Jeg vil ikke sætte hår, rette make-up eller snakke. Jeg gentager: Jeg vil tisse. Hvorfor er der ikke pissoirer til kvinder endnu? Hvorfor kigger jeg ikke ud af vinduet fra Mal-

bec og ser fire pissoirer til kvinder og fire pissoirer til mænd? De ti fællestoiletter lige rundt om hjørnet (med den uendelige kø) må være forbeholdt dem der skal skide..."

Missoiret Pollee

Faktisk er der pissoirer til kvinder der bare skal tisse, nemlig det dansk producerede 'missoir'. Tilsyneladende det første

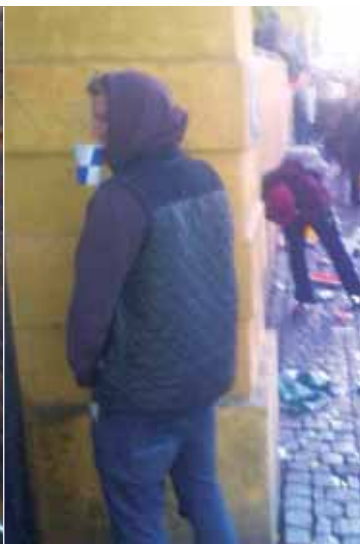
i verden. Det hedder Pollee og er udviklet af kultur- og designbureauet UiWE. Her har man siden 2011 arbejdet med at gøre det nemmere at tisse i det offentlige rum. Og selv om indehaver Christian Pagh som mand er godt betjent, mener han langt fra at vi kan være det nuværende produktudvalg bekendt over for kvinderne.

„Man har bare ikke taget pi-

gernes udfordringer alvorligt nok. Jeg fik idéen på Roskilde Festival med min kæreste hvor jeg oplevede de totalt kritisable forhold som hun måtte tisse under. Og ikke mindst bliver hele arrangementet jo påvirket af at man ved at 45 minutter efter at man har taget en fadøl, skal man stå i kø i 45 minutter. På den måde bliver hele dagen jo præget af tisse-

Vent, lige en tissetår først, og Grønt Miljø udsendte er igen klar.

Nogle gange så skal man altså bare sådan tisse.

En diskret tår og så hurtigt videre. Når en mand skal, så skal han.

Der havde jeg sgu nær pisset i bukserne.

logistik, og det synes jeg simpelthen er respektløst over for kvinderne," siger Pagh.

Men alt det kan være slut nu. På Distortion i 2013 blev to Pollee-missoirs sat op med plads til fire brugere af gangen i hver, og de blev brugt flittigt selv om der er et stort aber dæbei.

„Med udviklingen af Pollee har vi løst udfordringen på brugerniveau da pigerne tissede af hjertens lyst, og det har været i brug på både Roskilde Festival og på Distortion i 2013," forklarer Christian Pagh. „Men Pollee er stadig for dyrt at sætte op og pille ned igen til at det kan konkurrere med de traditionelle løsninger." Derfor er UiWE ved at søge investorer til en løsning sammen som afvikler tissesituationen lige så hurtigt og diskret som Pollee og samtidig kan installeres og afmonteres til en konkurrencedygtig pris.

Men det er i første omgang ikke engang prisen som afholder Dansk Toilet Udlejning fra at lede efter missoirs. „Først og fremmest har jeg ikke haft forespørgslerne. Og arrangørerne skal jo efterspørge den slags løsninger før vi begynder

at købe dem hjem. Og det er ikke nok at Distortion skal bruge dem en gang om året. Men hvis det er en god løsning i et godt prisleje, så bliver det selvfølgelig interessant," siger Casper H. Frederiksen.

Lok folk til at tisse

Christian Pagh understreger at det vigtigste ikke er at byplanlæggere og landskabsarkitekter køber deres produkter ind til landets byrum. „Tit er der et toilet i nærheden, men folk ved ikke hvor de er. Derfor er det ikke kun den tekniske løsning, men en kombination af skilte, kommunikation og ikke mindst nudging," siger Christian Pagh.

Netop nudging - at give folk et venligt puf - er et anerkendt greb til at ændre folks adfærd i en ønsket retning. Et af de mest berømte eksempler er fra lufthavnen Schiphol i Amsterdam. Her havde man malet en lille flue i tissekummen på herretoiletterne. Mændenes jagtinstinkt fik dem til at skyde til måls, og det reducerede urinen på gulvet og rengøringsomkostningerne faldt 8%.

Noget lignende skete i København i 2011 hvor studeren-

Godt gang i pige-pissoiret Pollee til Distortion i 2013. Foto: UiWE.

de fra Syddansk Universitet klistrede små grønne fodspor fra gågaden mod en affaldskurv. Det betød at der kun blev smidt cirka halvt så meget affald på gaden. Bag forsøget stod Pelle Guldborg Hansen, adfærdsforsker ved Syddansk Universitet. „I stedet for at true med bøder er det ofte langt mere effektivt med nudging. Med de grønne fodspor gjorde vi skraldespandene mere fremtrædende i det offentlige rum," siger han.

Muren tisser tilbage

Nudging er en diskret adfærdskontrol og ikke altid nok. Grønt Miljø observerede at jo mere berusede de to observerede Distortiongæster blev, jo mindre dygtige blev de til at orientere sig. De kastede højt et blik over skulderen, og hvis de ikke stod lige ved siden af et pissoir, gik de direkte over til nærmeste mur eller port og tissede.

Derfor skal der måske mere til når man skal adfærdsregulere fulde byrumsgæster. I St. Pauli i Hamborg har kommunen sprayet murene på meget tisseudsatte steder med et vandskyende produkt der kaster tissestrålen tilbage i urinatorens sko. Skilte oplyser dog 'hier nicht pinkeln - wir pinkeln zurück!' Skilte er der ikke i San Francisco selv om ni af byens mest udsatte mure har fået samme 'repellent paint'. Så her må tissefyrene lære det på den hårde måde.

Ekspllosion fra pissoiret

Den tisaftvisende mur er ikke i brug i Danmark endnu, men på Distortions beboerhjemmeside tagdel.dk er folk velkom-

ne til at komme med gode råd til hvordan man kan komme urin i opgange mv. til livs. Nogle vil sætte flag op på toppen af pissoirs og toiletter, mens andre taler om klistermærker i udsatte porte hvor der står: Pis af! Toilet i den retning ->. En tredje mulighed er 'public shaming' - at man opretter et korps som går omkring og siger 'puuuha, sikke dog et beskidt menneske' til folk som tisser op af muren.

Sidst men ikke mindst foreslår brugeren Mikkel Halbye Mindegaard at man kunne lave „en kæmpe pissetank der udspyede ild eller eksplosioner hver gang der var leveret 10 liter. Det kunne give fællesskab og engagement samt kildre vores forlystelsesgen." Grønt Miljø smiler. Nu vil vi ikke høre mere pis. □

UiWE vil aftabusere tissesituationen, bl.a. med produkter hvor æstetikken har fået en fremtrædende rolle. Foto: UiWE.

Tissepigernes kø er som altid lang. Distortion 2015.

